

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร

๑. ศักยภาพจังหวัดมุกดาหารในระดับภาพใหญ่ (MACRO)

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดศูนย์กลาง ที่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลก คือ ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น ให้ความสำคัญกับการลงทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อผลประโยชน์ในด้านการค้าทรัพยากร การค้าการลงทุนของตนเอง ประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการส่งออก เนื่องจากเป็นช่องทางหลักในการหารายได้เข้าประเทศ ซึ่งการค้าชายแดนนับวันยิ่งจะทวีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากมีมูลค่าการส่งออกอยู่ในระดับสูงในแต่ละปี และการที่ประเทศ สปป.ลาว ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่อุดมไปด้วยทรัพยากรแร่ อาทิเช่น ทองคำ และแร่อื่นๆ พลังงานไฮโดรอิเล็กทริก (เขื่อนไฟฟ้า) ทรัพยากรป่าไม้ แต่ก็เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล (LAND LOCK) ซึ่งประเทศต่างๆ ที่เข้ามาแสวงหาทรัพยากรจำเป็นต้องมีช่องทางนำเข้าและส่งออกทรัพยากรต่างๆ ออกไป อาทิเช่น ประเทศจีน ที่เข้ามาทำเหมืองแร่ทองคำ จำเป็นต้องนำเข้าพลังงานเชื้อเพลิง เครื่องจักรกลหนัก สารเคมี แรงงาน ฯลฯ จากไทย และส่งออกแร่ทองแดง ซึ่งสกัดจากทองคำ เข้าสู่ประเทศไทยไปยังท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพ เพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สาม ต่อไป ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้ ได้ใช้ช่องทางสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ ๒ ณ จังหวัดมุกดาหารเป็นช่องทางหลักที่สำคัญ

นโยบายทางด้านเศรษฐกิจของประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่มีผลต่อประเทศไทยและจังหวัดมุกดาหาร

๑. ประเทศจีน

ประเทศจีนเป็นประเทศขนาดใหญ่มีประชากรจำนวนมาก และมีระดับการผลิตอยู่ในระดับที่สูง จึงจำเป็นต้องนำเข้าทรัพยากรจำนวนมากจากที่ต่างๆ ทุกมุมโลก หนึ่งในนั้นคือประเทศ ในกลุ่ม CLMV (Cambodia Laos Myanmar Vietnam) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอยู่มากมาย หลากหลาย และสามารถเชื่อมต่อทางขนส่งทางบก ถึงประเทศจีนได้โดยตรง ประเทศจีนได้มีนโยบายทำเส้นทางรถไฟผ่านภูมิภาคนี้ ในกลุ่ม CLMV นี้ เรียกว่า นโยบาย ๑ แถบ ๒ ปีก โดยมีศูนย์กลางการขนส่งอยู่ที่เมืองคุนหมิง ประเทศจีน จากนั้นได้ทุ่มงบประมาณเป็นจำนวนมากในการสร้างทางรถไฟเข้าสู่ประเทศต่างๆ ในทั้ง ๔ ประเทศ รวมถึงประเทศไทยด้วย โดยเส้นทางรถไฟนโยบายของประเทศจีน - ไทย ที่ใกล้ จังหวัดมุกดาหาร

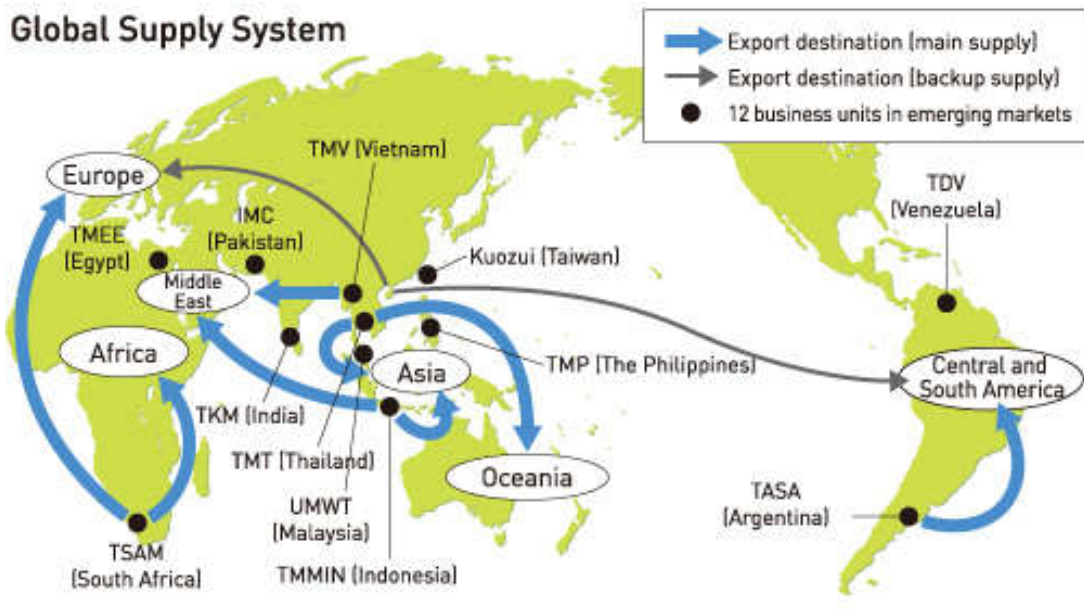
ที่สุดคือเส้นทางรถไฟ ที่เชื่อมต่อระหว่างคุนหมิง – กรุงเทพฯ ผ่านมาทางจังหวัดหนองคาย โดยสถานีที่ใกล้ที่สุดคือ สถานีจังหวัดขอนแก่น และอีกสายคือ สถานีที่เชื่อมระหว่างคุนหมิง กรุงเทพฯ ที่มาทางเวียดนามที่ฮานอย กวางตรี ลาวบาว เข้าสู่ สปป.ลาว ที่ แขวงสะหวันนะเขต ลงใต้เข้าแขวงปากเซ เข้ากัมพูชา แล้วเข้าไทยที่สระแก้ว เข้ากรุงเทพฯ โดยมีสถานีที่ใกล้จังหวัดมุกดาหารที่สุดคือ สถานีสะหวันนะเขต สปป.ลาว เพื่อเป็นเส้นทางเข้าเมืองการเข้ามาแสวงหาทรัพยากร สามารถขนได้ทั้งคนและสินค้าจำนวนมากในอนาคต

การพัฒนาภายใต้กรอบ PBGEC เป็นการพัฒนาศักยภาพของโครงข่ายการคมนาคมขนส่งและการเชื่อมโยงโลจิสติกส์ซึ่งเน้นการพัฒนาเมืองหนานหนิง ให้สามารถเชื่อมต่อกับอาเซียนได้สะดวกมากขึ้นและมีการ พัฒนาการขนส่งทางทะเลและท่าเรือน้ำลึกที่เชื่อมต่อโดยตรงเข้ากับการขนส่งระบบราง (รถไฟ) เพื่อกระจายสินค้าไป ยังมณฑลอื่นๆ ของจีน นอกจากนี้ท่าเรือน้ำลึกยังเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างกว่างซี กับกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์อินโดนีเซีย และประเทศอื่นๆ ในขณะที่กรอบความร่วมมือ GMS เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา และสะพานข้ามแม่น้ำโขงตามแนวพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจที่สำคัญ ๓ แนว คือ แนวเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridors), แนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) และแนวใต้ (Southern Economic Corridor) กรอบ PBGEC จึงช่วยเพิ่มโอกาสธุรกิจไทยในการเข้าสู่จีนตอนใต้

๒. ประเทศญี่ปุ่น

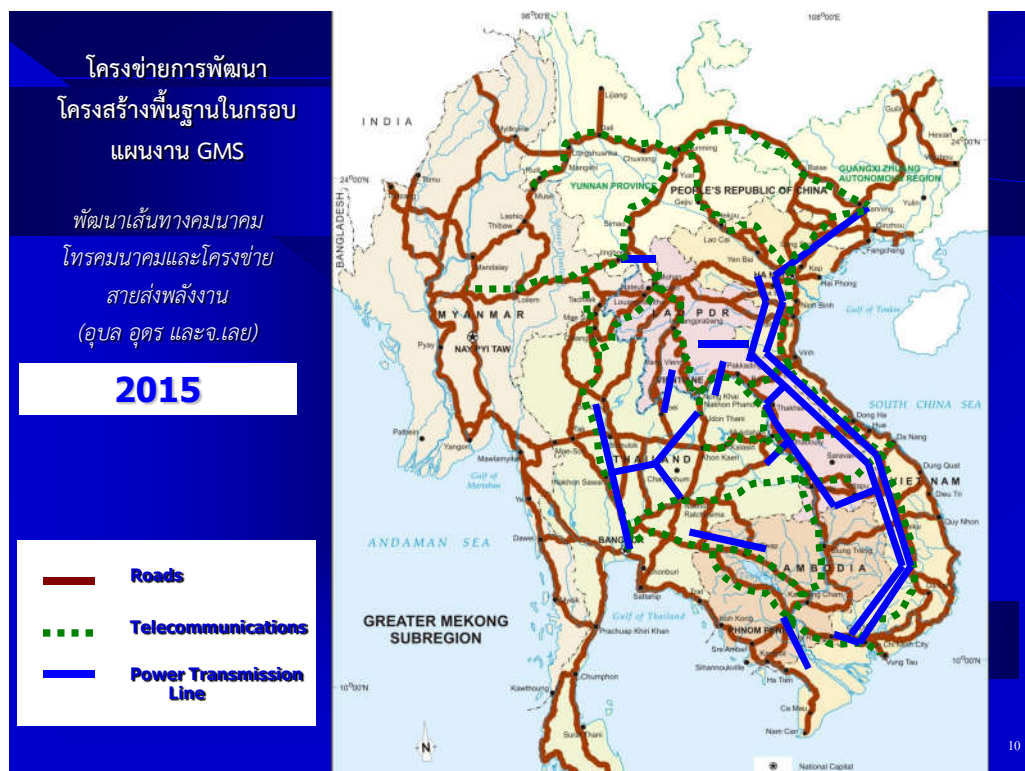
ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีฐานการผลิตรถยนต์ และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ในประเทศไทย โดยผลิตเพื่อการส่งออกเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และหนึ่งในช่องทางที่ส่งออกและนำเข้า ชิ้นส่วน รถยนต์ และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ คือชายแดนจังหวัดมุกดาหาร การสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ ๒ นี้ สำเร็จลงได้โดยการมีส่วนร่วมด้านเงินทุน และวิศวกรชาวญี่ปุ่นเป็นผู้ออกแบบ ก่อสร้างจนแล้วเสร็จ จนเกิดเป็น ประตูการค้าชายแดน ที่สำคัญในปัจจุบัน และในอนาคต ญี่ปุ่นพยายามที่จะมีบทบาทในภูมิภาคโดยสนับสนุน เงินลงทุนผ่านกองทุนเพื่อการพัฒนาต่างๆ รวมถึงธนาคารแห่งการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) เพื่อเป็นเงินลงทุนเพื่อให้ประเทศต่างๆ ได้นำไปใช้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาค หนึ่งในนั้นคือโครงการเส้นทางรถไฟความเร็วสูงในประเทศไทย ที่เชื่อมระหว่าง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก – จังหวัดพิษณุโลก และเชื่อมต่อมาที่จังหวัดมุกดาหาร ในอนาคต

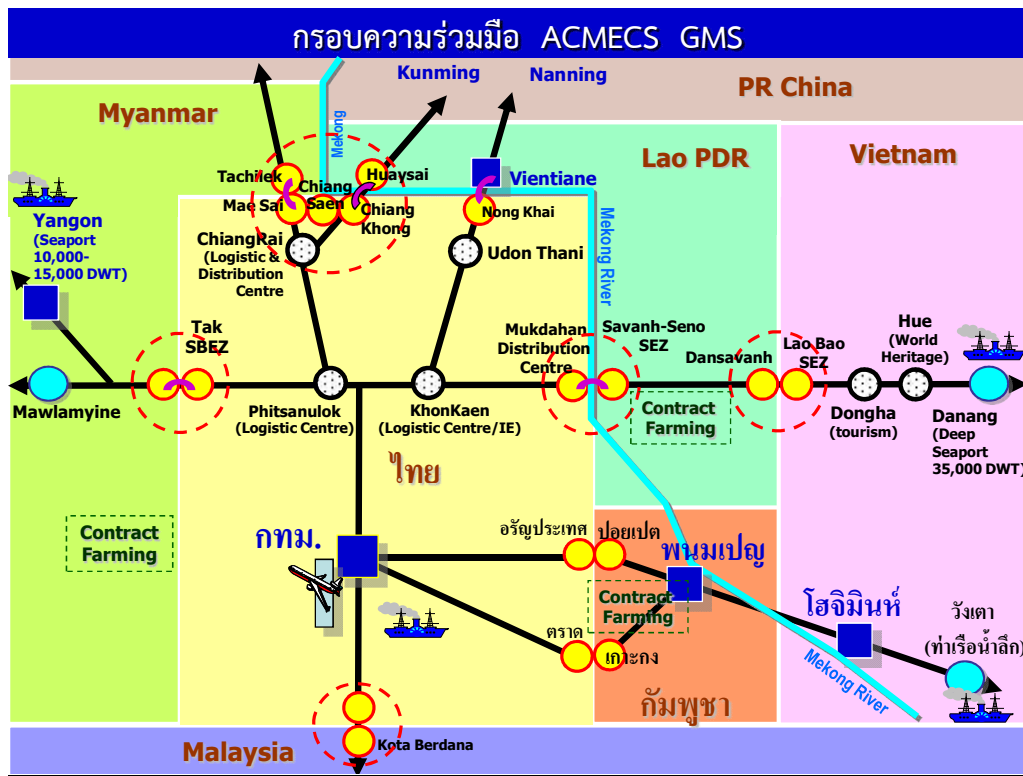

รูปภาพแสดงฐานการผลิต และส่งออกรถยนต์ TOYOTA ของประเทศญี่ปุ่น

๓. การรวมกลุ่มประเทศ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การรวมกลุ่มประเทศเพื่อสิทธิประโยชน์ด้านการค้าการลงทุนระหว่างกัน ช่วยให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาคมีอัตราการพัฒนาที่รวดเร็ว โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานในด้านการขนส่ง ไม่ว่าจะเป็นทางถนน ทางราง ทางอากาศ โดยเฉพาะการขนส่งทางน้ำ คือ ท่าเรือน้ำลึก โดยท่าเรือที่สำคัญที่จะเป็นโอกาสให้จังหวัดมุกดาหารได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกตานัง และท่าเรือหุ้งอ่าง เมืองวิน ในประเทศเวียดนาม ท่าเรือแหลมฉบังของไทย ซึ่งเป็นท่าเรือในการส่งสินค้าออกของ สป.ลาวบางส่วน ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น การรวมกลุ่มประเทศที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย และจังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย ACMECS GMS กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเปย์ปู้ (Pan - Beibu Gulf Economic Cooperation Forum :PBGEC) (อ่าวเปย์ปู้ หรือ อ่าวตังเกี๋ย ในภาษาเวียดนาม) ASEAN RCEP TPP BIMSTEC เป็นต้น

๔. ประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉิยเหนือ

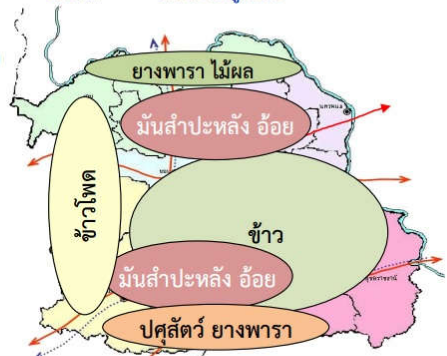
ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพในด้านฐานการผลิตเพื่อการส่งออกที่สำคัญในภูมิภาค อาทิเช่น รถยนต์ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตรแปรรูป โดยสินค้าเกษตรแปรรูปที่สำคัญ เช่นสินค้าประเภทอาหาร ประเทศไทยจะมีแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบการเกษตรที่มีคุณภาพที่สุดและสามารถผลิตได้เป็นจำนวนมาก

ภาคเกษตร

- มูลค่า 2.5 แสนล้านบาท (1.6 แสนล้านบาทเมื่อปี 2549) = 20 % ของประเทศ
- ขยายตัวสูงกว่าประเทศ (50-53) 2.1% (ประเทศ 1.1 ต่อปี%)
- ผลผลิตภาพการผลิตต่ำกว่าประเทศ 2.1 เท่า (ปี 2552) เนื่องจากความแห้งแล้ง คุณภาพดินต่ำ และขาดเทคโนโลยีการผลิต)
- แนวโน้ม:
 - พืชพลังงาน และยาง จะเข้ามาแทนที่พืชอาหาร
 - คนในภาคเกษตรลดลง ใช้เครื่องจักรมากขึ้น
 - ฐานการผลิตหลักอยู่ในกลุ่มอีสานตอนล่าง 1 ร้อยละ 34.5 ของภาค

แหล่งผลิตหลัก > 40%

ข้าว อีสานล่างและกลาง
มัน โคราช ชัยภูมิ บุรีรัมย์
อ้อย ขอนแก่น อุดร กาฬสินธุ์
ยางพารา หนองคาย เลย อุดร
ข้าวโพด โคราช ชัยภูมิ เลย

	โครงสร้างผลิต			อัตราขยายตัวต่อปี		ผลผลิตต่อไร่		พ.ท. เพาะปลูก(ล้านไร่)	
	2551	2552	2553	45-49	50-52	อีสาน	ประเทศ	49	53
พืช	75.1	76.6	77.3	1.0	2.3	-	-	-	-
-ข้าว	35.1	35.1	35.7	0.02	-3.6	345 กก.	424 กก.	32.4	32.7
-มันสำปะหลัง	6.4	6.6	6.7	13.3	-1.7	3,444 กก.	3,515 กก.	3.8	2.7
-อ้อย	8.7	8.6	7.9	6.3	15.7	11.49 ตัน	12.29 ตัน	2.1	4.0
-ยาง	3.8	4.9	5.7	15.2	14.5	211 กก.	263 กก.	1.5	2.4
ปศุสัตว์	16.7	15.9	15.2	6.8	9.4	-	-	-	2.9
ประมง,ป่าไม้	8.2	7.4	7.5	-2.6	3.8	-	-	-	-

๒. ศักยภาพด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

จุดเด่นด้านอุตสาหกรรมในจังหวัดมุกดาหาร

อุตสาหกรรมเด่นในจังหวัดมุกดาหารโดยภาพรวมเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตร กล่าวคือ จะมีโรงงานแปรรูปผลผลิตทางเกษตรที่มีขนาดใหญ่ ที่ตั้งอยู่ ณ จังหวัดมุกดาหารได้แก่

๑. โรงงานผลิตน้ำตาลทราย	มีจำนวน ๑ โรงงาน
๒. โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง	มีจำนวน ๒ โรงงาน
๓. โรงงานผลิตยางแท่ง	มีจำนวน ๒ โรงงาน
๔. โรงสีข้าวขนาดกลางถึงใหญ่	มีจำนวน ๘ โรงงาน
๕. โรงฆ่าและชำแหละโคขุน	มีจำนวน ๑ โรงงาน
๖. โรงงานผลิตอาหารสัตว์	มีจำนวน ๑ โรงงาน

ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีโรงงานที่รับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอยู่จำนวนทั้งสิ้น ๑๕ โรงงาน และส่วนใหญ่เกษตรกรภายในจังหวัดมุกดาหารจะทำการปลูก อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ตลอดจน เลี้ยงวัว เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลผลิตที่ได้จากการแปรรูปยางพารานั้น สามารถส่งเป็นสินค้าส่งออกไปยังในประเทศและต่างประเทศ

ปัญหาด้านอุตสาหกรรมในจังหวัดมุกดาหาร

๑. การคมนาคมขนส่ง กล่าวคือ เส้นทางในการขนส่งยังมีเพียง 4 ช่องจราจรบางเส้นทาง ทำให้การขนส่งเกิดความล่าช้า หรือมีอุบัติเหตุได้ง่าย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการขนส่ง
๒. ทักษะฝีมือแรงงาน กล่าวคือโรงงานส่วนใหญ่ภายในจังหวัดมุกดาหารยังขาดแรงงานที่เป็นมืออาชีพในเชิงช่างฝีมือที่สามารถควบคุมเครื่องจักรสำคัญๆ ในกระบวนการผลิต โดยที่คนงานส่วนใหญ่จะมีหน้าที่เพียงการเป็นพนักงานปฏิบัติ (Operator) ทำให้การพัฒนาโรงงานเกิดความล่าช้า
๓. ขาดการพัฒนาผลิตแบรนด์เป็นของตัวเอง กล่าวคือผลผลิตที่ผลิตจากโรงงานที่นี้ ส่วนใหญ่จะกลายเป็นวัตถุดิบให้กับอีกที่หนึ่ง ทำให้ไม่มีการเพิ่มมูลค่าในตัวผลิตภัณฑ์
๔. โรงงานขนาดกลาง ยังขาดแรงงานหรือหัวหน้างานที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะมาพัฒนางานให้เกิดการ Continuous Improvement ภายในองค์กร ดังจะเห็นได้จากไม่มีการบันทึกข้อมูลการผลิต ไม่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการกระบวนการผลิต หรือใช้หลักการเชิงวิศวกรรมในการแก้ปัญหางาน
๕. ความรับผิดชอบต่อชุมชน สิ่งแวดล้อมของโรงงานขนาดกลาง จะพบว่าโรงงานขนาดกลางยังไม่ให้ความสำคัญต่อการการรับผิดชอบต่อชุมชน สิ่งแวดล้อมเท่าใดนัก
๖. การเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับโรงงานขนาดกลาง
๗. จังหวัดมุกดาหารยังขาดสถานศึกษาที่คอยผลิตแรงงานด้านช่างฝีมือเพื่อป้อนให้กับโรงงาน ดังจะเห็นได้จากจังหวัดใกล้เคียงจะมีสถานศึกษาระดับ ปวช. ปวส. หรือปริญญาตรีอยู่ที่จังหวัด แต่จังหวัดมุกดาหารกลับมีเพียงวิทยาลัยการอาชีพ

อุปสรรคด้านอุตสาหกรรมในจังหวัดมุกดาหาร

๑. ชาวบ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตั้งและประกอบกิจการโรงงาน โดยมีทัศนคติด้านลบต่อโรงงานอุตสาหกรรม โดยมองว่าจะส่งด้านมลพิษต่อชุมชน ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมภายในจังหวัดทำได้ล่าช้า หรือยาก
๒. เป็นจังหวัดชายแดน โรงงานที่จะมาตั้งเพื่อผลิตและส่งต่อไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆ อาจทำให้มีต้นทุนค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามจากศักยภาพจังหวัดที่ได้กล่าวไว้แล้ว อุตสาหกรรมที่น่าจะมีศักยภาพในอนาคตสำหรับจังหวัดมุกดาหาร คือ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมด้านการขนส่ง อุตสาหกรรมด้านการบริการ และการท่องเที่ยว เนื่องจากการเข้าถึงตลาดขนาดใหญ่ การไหลเวียนของคน และสินค้าในปริมาณที่สูงที่จะผ่านด่านชายแดนมุกดาหารในอนาคตหากระบบโครงข่ายการขนส่งในภูมิภาคเสร็จสมบูรณ์

๓. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นจังหวัดที่ตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งแยกตัวมาจากจังหวัดนครพนม ประกอบด้วย อำเภอ ๗ อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอดอนตาล อำเภอนิคมน้ำอ้อม อำเภอคำชะอี อำเภอหนองสูง และอำเภอดงหลวง มีประชากรประมาณ ๓๔๕,๐๐๐ คน เป็นจังหวัดที่มีเส้นแบ่งอาณาเขตจังหวัดเป็นแนวภูเขา ติด จังหวัดร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ อำนาจเจริญ นครพนม และมีเส้นแบ่งอาณาเขตเป็นแม่น้ำโขงมีระยะทางยาว ๗๒ กิโลเมตร ในอำเภอเมือง อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล ซึ่งติดกับแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ซึ่งเป็นแขวงขนาดใหญ่และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเป็นอันดับที่ ๒ ของ สปป.ลาว มีประชากรประมาณ ๑ ล้านคน คิดเป็นประชากรมากกว่า ๓ เท่าของจังหวัดมุกดาหาร พื้นที่ในจังหวัดส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ภูเขาและมีอุทยานแห่งชาติหลายแห่ง ในขณะที่พื้นที่ราบมีเพียงน้อย แต่ก็เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด เนื่องจากเป็นที่ตั้งของสะพานมิตรภาพแห่งที่ ๒ ระหว่าง จังหวัดมุกดาหาร สหราชอาณาจักรไทย และ แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ซึ่งเป็นสะพานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร ให้มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความมั่นคงจนถึงปัจจุบัน

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เปิดใช้งานสะพานมิตรภาพแห่งที่ ๒ จังหวัดมุกดาหารและแขวงสะหวันนะเขต อย่างเป็นทางการ เป็นผลให้มูลค่าการค้าชายแดนรวม ณ จังหวัดมุกดาหาร มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนสูงขึ้นถึงระดับ ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๕ ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลดีต่อรายได้มวลรวมจังหวัด (GPP) ให้มีระดับอัตราการเติบโต ในระดับตัวเลขสองตำแหน่ง มาโดยตลอดหลังจากเปิดสะพานมิตรภาพ แห่งนี้ จนถึงปัจจุบัน และในช่วงเวลาเดียวกันนี้ การลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมในจังหวัดมุกดาหารก็ทวีความสำคัญ จนมีบทบาทสำคัญต่อรายได้จังหวัดมากยิ่งขึ้น ซึ่งสัดส่วนรายได้ด้านอุตสาหกรรมต่อรายได้มวลรวมจังหวัด (GPP) ได้ก้าวกระโดดขึ้นมาเป็นร้อยละ ๑๕ ต่อ GPP ในปี ๒๕๕๗ จากที่เคยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๘ ต่อ GPP ในปี ๒๕๔๘ ก่อนที่จะเปิดสะพานแห่งที่ ๒ โดยการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ที่สำคัญ ที่มีขนาดใหญ่ อาทิ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมยางพารา ผลิตภัณฑ์ยางพาราแห่ง ซึ่งมีการลงทุน ๒ โรงงาน มีกำลังการผลิตรวม ๔ แสนล้านตันต่อปี มีเงินลงทุนรวมประมาณ ๑,๕๐๐ ล้านบาท กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลัง ซึ่งมีการลงทุนเป็นจำนวน ๒ โรงงาน มีกำลังการผลิตรวม แปรรูปรวมประมาณ ๒๕,๐๐๐ ตันต่อปี มีเงินลงทุนรวมประมาณ ๘๐๐ ล้านบาท และกลุ่มอุตสาหกรรมโรงสีข้าว ขนาดใหญ่อีกหลายแห่ง ส่งผลให้เกิดการจ้างงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดเพิ่มขึ้น ยังผลต่อเนื่องให้ประชาชนในจังหวัดมีกำลังซื้อที่สูงขึ้น ก่อให้เกิด การลงทุนในภาคการค้าและการบริการขนาดใหญ่ในจังหวัดตามมาอีกหลายอย่าง อาทิเช่น ห้างค้าปลีกค้าส่ง MAKRO ห้างสรรพสินค้า BIGC ห้างสรรพสินค้า ROBINSON โรงแรม และห้องพักเป็นจำนวนมาก ในปี ๒๕๕๖ อีกทั้งยังมีกำลังซื้อในประเทศเพื่อนบ้านที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากประชากรจำนวนมาก เข้ามาจับจ่ายใช้สอย และเข้ามาใช้บริการในจังหวัดมุกดาหาร ส่งผลให้ภาคการค้าปลีก ค้าส่ง และภาคบริการ การท่องเที่ยว ในจังหวัดมุกดาหารขยายตัวต่อเนื่อง ซึ่งก็เป็นผลมาจากความสะดวกในด้านการเดินทางที่ดีขึ้นในปัจจุบัน

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รัฐบาลนายกยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งจังหวัดมุกดาหารเป็นพื้นที่ ที่มีศักยภาพในด้านการค้าชายแดน และด้านการขยายตัวของเศรษฐกิจเพียงพอที่จะประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในครั้งนี้ด้วย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร รัฐบาลนายก พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ส่งผลให้พื้นที่ ๓ อำเภอที่อยู่ในแนวแม่น้ำโขง ประกอบด้วย อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล ในพื้นที่ ๑๑ ตำบล พื้นที่ ๓๖๑,๕๔๒ ไร่ คิดเป็น ๕๗๘.๕ ตร.กม. เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๑ ใน ๕ จังหวัดแรก ที่รัฐบาลประกาศในครั้งนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ขอใช้พื้นที่ของรัฐซึ่งเป็นพื้นที่แปลงใหญ่ เพื่อใช้ในการสร้างเป็นนิคมอุตสาหกรรม หรือเป็นเขตอุตสาหกรรม เพื่อดึงดูดการลงทุนภาคอุตสาหกรรม เพื่อแก้ปัญหาการค้าที่ดินแพง ให้เอกชนได้มีโอกาสลงทุนในพื้นที่ได้เช่าในราคาถูกเพื่อการลงทุน ด้านอุตสาหกรรมหรือด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จังหวัดมุกดาหารได้จัดสรรที่ดิน จำนวน ๑,๐๘๔ ไร่เศษ ในท้องที่บ้านพรานอัน ตำบล

คำอาฮวน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยได้จัดทำให้เป็นที่ราชพัสดุ และในปัจจุบันกรมธนารักษ์ได้ทำการออกโฉนด บนพื้นที่ที่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเห็นว่าพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อื่น คือ สระแก้ว แม่สอด(ตาก) และสงขลา มีศักยภาพมากกว่าจังหวัดมุกดาหาร โดยการนิคมขอดำเนินการลงทุนในพื้นที่ ๓ แห่งนี้ก่อนเป็นเฟสที่ ๑ สำหรับจังหวัดมุกดาหารนั้น การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดว่าจะสามารถลงทุนได้ แต่เป็นการลงทุนในเฟสที่ ๒ ของการนิคมฯ ซึ่งจะใช้เวลาอีกหลายปี ฉะนั้น การที่จะมีเอกชนเข้ามาประมูลพื้นที่ยกแปลง และพัฒนาเป็นพื้นที่สำหรับให้เอกชนอื่นเช่าลงทุน ย่อมทำได้ทันที ในปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ก็อยู่ระหว่างจัดทำการประมูลของภาครัฐ เพื่อสรรหาเอกชนรายใหญ่เข้ามาดำเนินการพัฒนาพื้นที่ และให้เอกชนหรือหน่วยงานอื่น เช่าต่อไป

ปัจจุบัน จังหวัดมุกดาหารได้จัดทำร่างแผนแม่บทเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นแผนงาน/โครงการ ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัด ร่วมกันผลักดันและจัดทำขึ้นเพื่อดำเนินการพัฒนาเขตฯ ให้มีความก้าวหน้า ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและการเตรียมความพร้อมจังหวัดเพื่อรองรับการลงทุน อาทิเช่น

โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง

- ด้านศุลกากรจังหวัดมุกดาหาร ได้มีการติดตั้งเครื่องเอกซเรย์ สินค้า และปรับปรุงมาตรฐานด้านศุลกากร ระเบียบพิธีการศุลกากร ให้มีมาตรฐานสากล เพื่อที่จะพัฒนาให้เป็น (Single Windows Inspection) และได้จัดทำ Common Control Area (CCA) กับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นด่านชายแดนแห่งแรกของประเทศที่ได้รับการยกระดับให้มีมาตรฐานในระดับสูงทั้งสินค้า และคน

- ระบบโครงสร้างพื้นฐานทางถนนของกรมทางหลวง ได้มีโครงการสร้างถนนเชื่อมระหว่างจังหวัด ให้มีขนาดมาตรฐาน ๔ ช่องทางจราจร(๔เลน) โดยเฉพาะในแนวจังหวัดมุกดาหาร – กาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นถนนหลวงอาเซียน (ASEAN Highway) หมายเลข AH๑๖ ซึ่งอยู่ในแนวถนนบนกรอบข้อตกลง CBTA:GMS (Cross Border Transport Agreement : Greater Mekong Sub-region) หรือ ถนนระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก เชื่อม ๒ มหาสมุทร และเชื่อม ๒ ท่าเรือที่สำคัญในอนาคต EWECC (East – West Economic Corridor) พร้อมทั้งได้มีโครงการของกรมทางหลวงชนบท ในการที่จะสร้างถนนวงแหวนรอบในและรอบนอก เพิ่มอีก ๒ สาย รวมเป็นถนนวงแหวนทั้งสิ้น ๓ สาย เพื่อเสริมประสิทธิภาพการจราจรภายในจังหวัด เมื่อมีปริมาณการจราจรคับคั่ง และเบี่ยงเส้นทางรถบรรทุกให้ออกนอกเมือง เพื่อรองรับการขยายตัวของจำนวนรถบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ ไม่ให้วิ่งเข้าเมืองเพื่อลดปริมาณ และความเสี่ยงด้านการจราจรในเขตเมือง รวมถึงการซ่อมแซมเส้นทางจราจรที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้งานได้อย่างดี สำหรับการคมนาคมทางราง ที่เป็นรถไฟรางคู่เชื่อมระหว่าง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น – จังหวัดนครพนม โดยมีสถานีที่จังหวัดมุกดาหารนั้น กระทรวงคมนาคม อยู่ระหว่างการทบทวนแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเชื่อมโยงกับระบบรางในอนาคตด้วย สำหรับสนามบินมุกดาหารที่เป็นข้อเรียกร้องของประชาชนในจังหวัด ปัจจุบันยังคงรอความชัดเจนจากรัฐบาล

โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค

- แผนงานโครงการของการประปาส่วนภูมิภาค : การประปาส่วนภูมิภาค กระทรวงมหาดไทย สาขามุกดาหาร ได้จัดทำโครงการก่อสร้างปรับปรุงขยาย กปภ.สาขามุกดาหาร ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ งบประมาณ ๓๑๙.๕๑๐ ล้านบาท แผนงานประกอบด้วย (๑) ก่อสร้างสถานี สูบน้ำแห่งใหม่ ๑ แห่ง สร้างระบบผลิตขนาด ๗,๒๐๐ ลบ.ม./วัน พร้อมถังน้ำใสและหอถังสูง ในที่ดินจัดหาใหม่บริเวณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย (๒) ก่อสร้าง ถังน้ำใสที่สถานีผลิตน้ำเมืองใหม่ และที่สถานีผลิตน้ำเมืองเก่า (๓) ก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำ ใหม่ ๒ แห่ง ในที่ดินจัดหาใหม่บริเวณถนนทางเลี่ยงเมืองมุกดาหารทางเหนือและทางใต้ของเมือง ประกอบด้วยถังน้ำใส และหอถังสูง ทั้งนี้ เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จ กำลังการผลิตสามารถรองรับความต้องการใช้น้ำถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๗

- แผนงานโครงการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค : เปรียบเทียบความต้องการใช้ ไฟฟ้ากับความสามารถในการจ่ายไฟฟ้าหากมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ อัตราการใช้ไฟฟ้า เติบโตเฉลี่ย ๑๒.๖๕ % ต่อปี พบว่าระบบเดิมจะสามารถรองรับการจ่ายไฟได้ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้มีแผนก่อสร้างสถานีไฟฟ้ามุกดาหาร ๓ สายส่ง และระบบจำหน่ายแรงสูง เงินลงทุน ๕๕๘ ล้านบาท เข้าสู่บริเวณ พื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ๑,๐๘๔ ไร่ ในปี ๒๕๕๙ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานการศึกษาความเหมาะสม โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การเตรียมความพร้อมด้านแรงงาน

การเตรียมความพร้อมด้านแรงงานและศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานสาธารณสุข และความมั่นคง เห็นชอบให้มีการจัดระบบแรงงานต่างด้าวให้มาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้ลักษณะไป – กลับและให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน ซึ่งให้บริการเรื่องอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร การตรวจสุขภาพการประกันสุขภาพและการคุ้มครองแรงงาน โดยให้ใช้รูปแบบของศูนย์บริการจดทะเบียนต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ รวมทั้งมีแผนการฝึกอบรมฝีมือแรงงานไทยบริเวณชายแดนและแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดตั้งขึ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร

อุตสาหกรรมเป้าหมายที่สามารถได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนเพิ่มเติม ตามประกาศ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่องนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร

(http://www.boi.go.th/upload/content/3_2558_61031.pdf)

รายชื่อผู้สนใจลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร

รายชื่อผู้ที่สนใจเข้าลงทุนด้านอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ – ปัจจุบันมีดังนี้

ชื่อบริษัท	ประเภทกิจการ	เงินลงทุน(ล้านบาท)	ระยะเวลาลงทุน(ปี)	ปัญหา	ชาว
๑. บริษัท KD ASSET จำกัด	โรงไฟฟ้าชีวมวล	๗๐๐	๑๕	ผังเมือง	ไทย
๒. บริษัท KRS Logistics จำกัด	ศูนย์กระจายสินค้าและโลจิสติกส์	๑๐๐	-	กำลังศึกษา	ไทย
๓. บริษัท Thailand Nitting จำกัด	เสื้อยืดห่านคู่	๑๐	-	ขาดแรงงาน	ไทย
๔. บริษัท Ranhill จำกัด	สาธารณูปโภคในนิคมอุตสาหกรรม	๑,๐๐๐	-	ความชัดเจนเรื่องกรณีคมา	มาเลเซีย
๕. บริษัท สมศักดิ์บ่อดำ จำกัด	ต่อรถบรรทุก	๕๐๐	-	รอดูบรรยากาศการลงทุน	ไทย
๖. คุณ โกศล จังหวัดอำนาจเจริญ	บดเนื้อไม้ยูคาลิปตัส	๑๐	-	รอเข้าพื้นที่รัฐ	ไทย
๗.บริษัท ศิริไพศาลเฟอร์นิเจอร์ จำกัด กรุงเทพมหานคร	เฟอร์นิเจอร์ Build in	๑๐	-	รอเข้าพื้นที่รัฐ	ไทย
๘.บริษัท ซี เอ เอส อินเตอร์เทรด (ประเทศไทย) จำกัด	โรงงานแปรรูปการเกษตร	๕๐	-	รอเข้าพื้นที่รัฐ	ไทย
๙.บริษัท M&A advisory จำกัด	ที่ปรึกษาด้านการลงทุนให้นักลงทุนชาวญี่ปุ่น	-	-	ขอความชัดเจนเรื่องพื้นที่เช่า	ไทย

ประเด็นคำถาม

๑. นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร รองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน-เซโน อย่างไร

ตอบ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ สำนักงานก็ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมในระดับพื้นที่เพื่อนำสู่การปฏิบัติ ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์

“อุตสาหกรรมสีเขียว เพื่อความสมดุล และยั่งยืน สู่ตลาดอาเซียนพลัส”

พันธกิจ

๑. สนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมให้มีความสามารถทางการแข่งขันและเข้มแข็ง
๒. สนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชนให้ได้รับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ
๓. สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. ส่งเสริมอุตสาหกรรมชุมชน อุตสาหกรรมขนาดกลางขนาดย่อมสู่อุตสาหกรรมสีเขียว
๒. ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ และเครือข่าย
๓. ส่งเสริม พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะต่อการลงทุน ด้านอุตสาหกรรม

เป้าประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมชุมชน อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมสู่อุตสาหกรรมสีเขียวรองรับตลาดอาเซียนพลัส
๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการรายเดิมและสร้างเสริมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรายใหม่รองรับการขยายตลาดสู่อาเซียนพลัส
๓. เพื่อเพิ่มแรงจูงใจพิเศษต่อการลงทุนในเขตพื้นที่และเชื่อมโยงการพัฒนาอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้านในเขต AEC

อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยในปัจจุบันจังหวัดมุกดาหารได้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายรัฐบาลแล้ว และจากศักยภาพพื้นที่ ที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น นั้น ทำให้จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการขนส่งอย่างมาก และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมประเภทนี้อย่างรวดเร็วหลังจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ ๒ ยิ่งทำให้ปัจจุบันอุตสาหกรรมด้านการขนส่งมีบทบาทสำคัญในการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสูงขึ้น จากการที่ประเทศเพื่อนบ้านเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล เป็นประเทศที่มีทรัพยากรมาก อีกทั้งยังเป็นเมืองยุทธศาสตร์ที่สำคัญของ สปป.ลาว เพื่อที่จะให้เป็นส่วนหนึ่งการพัฒนาประเทศให้พ้นจากประเทศยากจนในปี ๒๐๒๐ นี้ จึงได้จัดทำเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจาก สปป.ลาว ยังเป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาต่ำ (Least Development Country : LDC) สินค้าที่ผลิตจากประเทศนี้ จะได้รับสิทธิประโยชน์ทางการค้า (GSP) กับประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ อาทิ เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป และขณะเดียวกันก็ยังคงมีค่าแรงราคาถูก ดังนั้นจึงเป็นที่ดึงดูดนักลงทุนด้านอุตสาหกรรมการผลิตเข้าไปลงทุนในพื้นที่ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามเนื่องจากระดับการพัฒนาในระบบการผลิตใน สปป.ลาว ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำ นักลงทุนต่างๆ

จึงจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าประเภททุนจากประเทศที่พัฒนาสูงกว่า และยังคงอาศัยท่าเรือเพื่อการส่งออกในท่าเรือที่มีศักยภาพ และมีความมั่นคงสูง คือ ประเทศไทย จึงเป็นโอกาสที่ดีที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารจะใช้โอกาสนี้ในการเชื่อมโยงการผลิต การค้า การลงทุน กับ กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สะหวัน-เซโน ผ่านข้อตกลงในระดับพื้นที่ ด้วยการเป็นเมืองคู่แฝด (Sister City) การยกระดับมาตรฐานด้านการขนส่ง อาทิเช่น ด้านศุลกากร พิธีการศุลกากร ความมั่นคงด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน รวมทั้งการจัดทำ MOU ในระดับพื้นที่เพื่อสร้างความร่วมมือ ด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เพื่อลดปัญหา และอุปสรรคในระดับพื้นที่ก่อให้เกิดความสะดวกแก่การลงทุน ในทั้งสองเขต เพราะฉะนั้น นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารจึงมีนโยบาย เพื่อเชื่อมโยงการผลิตระหว่างกัน โดยที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร จะเป็นเสมือนประตูด้านการขนส่งเพื่อสนับสนุนการผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการส่งออกในประเทศไทยในระยะยาว ในขณะที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร ก็มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมสีเขียว ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และใช้แรงงานน้อย เช่น อุตสาหกรรม กลางน้ำ และปลายน้ำ ในพื้นที่เพื่อเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อการส่งออก ในอนาคต เพื่อรองรับตลาดที่มีขนาดใหญ่ในจีนตอนใต้ สปป.ลาว และเวียดนาม นั่นก็คือ ตลาด อาเซียนพลัส นั่นเอง

นายกุล ภูวรรณกุล
ตำแหน่งนักวิชาการอุตสาหกรรม
ฝ่ายนโยบายและแผน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร
โทรศัพท์ ๐๒๔ ๖๑๑ ๒๙๗ โทรสาร ๐๔๒ ๖๑๓ ๖๙๔